

GRĪZIŅKALNA APBŪVE KOPĀ AR ARHITEKTU ARTI ZVIRGZDIŅU

 25.04. 3 stundas *EUR 6 /skolēniem, studentiem un skolotājiem – EUR 1*

- **Tikšanās 10:00 Ziedoņdārzā pie strūklakas**
- Grīziņkalna apkaimē vārdu ir mantojusi no 330 metru garās un 24 metrus augstās **kāpas**, kas savukārt nosaukumu ieguvusi no tirgotāja Grīzena, kurš 18. gadsimta beigās aiz šī smilšu kalna iegādājās muižu.
- Grīziņkalna apbūve izauga tukšā vietā, atbilstoši **1883. gadā izstrādātajam plānojumam**, un atspoguļo 19. gs. beigu un 20. gs. sākuma **rūpnieciskās Ārrīgas** tēlu – fabriku rajonu un strādnieku kvartālus ar pieticīgām koka un mūra ēkām. Taču pilsēt būvnieciskās kompozīcijas centru iezīmē trīsstūris starp tagadējām Jāņa Asara, Augusta Deglava un Pērnavas ielām, kas atvēlēts sabiedriski nozīmīgām būvēm (**Sv. Pāvila baznīca un Sarkanā krusta ēkas**) un apstādījumiem. Neogotikas formās celtā Pāvila baznīca ir apkaimes vertikālā dominante, – tās smaile ir ieraugām vairāku maģistrālo ielu un arī mazo ieliņu skatos, piešķirot īpašu identitāti un gleznieciskumu.
- Rīdzenieku kolektīvajā apziņā strādnieku Grīziņkalna tēlu vēl spilgtāku ir padarījusi **“Vārnu ielas republika”** – Jāņa Grīziņa sarakstītā grāmata, ko papildinājušas vairākas interpretācijas teātrī un kino, tādējādi ne tikai atspoguļojot, bet reizē arī konstruējot apkaimes tēlu un identitāti. Šo līniju turpina arī Vizmas Belševicas **“Bille”**.
- Kad 1920. gadu beigās Rīgā pie varas bija sociāldemokrāti, risinot dzīvokļu krīzes problēmu, pēc t.s. «Sarkanās Vīnes» parauga tika īstenoti vairāki municipālo mājokļu projekti, un viena no t.s. **pilsētas blokmājām** pēc arhitekta Osvalda Tīlmaņa projekta tika uzcelta Jāņa Asara ielā, ko biežāk atpazīst pēc tēlnieka Riharda Maura veidotās **“Ūdenszirga”** skulptūras pagalmā. Starpkaru periodā tika izveidots arī **Grīziņkalna parks**.
- Pēdējo 20 gadu laikā ievērojamus ieguldījumus Grīziņkalna pilsētvides atveseļošanā ir veikusi pašvaldība – atjaunotas **Mūrnieku un Pļavu ielas**, izveidots **«Koka Rīgas» centrs**, vidi bagātina skulpturālie pieminekļi – **«Mūrnieks un skurstenšlauķis»** un **«Rīdzenieki»**.
- Grīziņkalna apkaimē atrodama **virvne bijušo un esošo rūpnīcu** – Ķuzes saldumu fabrika (Staburadze), “Latvijas Balzāms”, Rīgas juvelierizstrādājumu rūpnīca, Rīgas protēžu un ortopēdiskā rūpnīca, stikla rūpnīca. Rajona tiešā tuvumā ir arī citi industriālā mantojuma pieminekļi – kādreizējā Russo-Balt rūpnīca, gāzes torņi un ūdenstornī.

Pieteikšanās:

- jūsu vieta tiks rezervēta pēc līguma noslēgšanas un **EUR 6** iemaksas (skolēniem, studentiem, skolotājiem – EUR 1)

Atteikšanās:

- atsakoties no ekskursijas pēc 10.04., jūs **zaudējat visu summu**;
- iemaksāto summu iespējams pārādresēt citai personai, kura vēlas doties minētajā ekskursijā.

Atlaides, nosacījumi:

- skolotājiem, studentiem un skolēniem, uzrādot apliecību vai izziņu no mācību iestādes, ceļazīmes cena ir EUR 1;
- vietu skaits par samazinātu cenu (EUR 1) ir ierobežots.